

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

w Szkole Podstawowej im. bł. Marii Karłowskiej

w Dobieszewie

Rok szkolny 2021/2022

Spis treści

Wstęp

1. Podstawa prawna

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 532).
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017r. poz. 59).
- Ustawa Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017r. poz. 60).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017r. nr 0, poz.703).

I. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów szkoły podstawowej w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie będą realizowane cele z obszarów:

2. **Poznawanie własnych zasobów.**
3. **Świat zasobów i rynek pracy.**
4. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.**
5. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.**

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a dalszą edukacją i karierą zawodową.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO:

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wynika dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

- 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;
- 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;
- 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

II. Cele doradztwa zawodowego:

1. Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
2. Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa).
3. Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
4. Pomoc w określeniu predyspozycji zawodowych uczniów (samopoznanie i samoocena).
5. Wskazywanie uczniom kierunków kształcenia, - informowanie uczniów o zawodach oraz krajowym i światowym rynku pracy.
6. Rozwijanie u uczniów umiejętności planowania kariery edukacyjno-zawodowej.
7. Kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu.

III. Formy pracy:

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII,
- lekcje z wychowawcą,
- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej),
- warsztaty doradcze realizowane we współpracy z sojusznikami,
- spotkania z ekspertami,
- wycieczki zawodoznawcze,
- spotkania z rodzicami,
- rada szkoleniowa (wsparcie doradcze dla nauczycieli),
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, gazetki.

Klasy I-III

Cele:

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka.
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych.
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

ajęcia w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.

Ponadto w ramach doradztwa zawodowego

- zrealizowane zostaną (według uznania i potrzeb nauczyciela) zajęcia na podstawie publikacji: B. Czapła, B. Matyszewska, E. Ptasznik, M. Skoryna, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>):
  - Brawo ja! – prezentacja własnych talentów
  - Zawód moich rodziców
  - Halo! Usterka! Szukam pomocy
  - Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły
  - Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?
  - Po co się uczyć?
- zrealizowane zostaną wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te mają być spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, którzy nie są rodzicem dziecka z danego oddziału.
- W roku szkolnym 2021/2022 realizacja zajęć związanych z wizytami zawodoznawczymi oraz z zapraszaniem przedstawicieli zawodów do szkoły będzie uzależniona od sytuacji epidemicznej.

Literatura:

- ❖ Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-i-iii>
- ❖ Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/mainfile/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
- ❖ Czapła B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017
- ❖ Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEŻiU, Warszawa 2014;
- ❖ <http://euroguidance.pl/ksiazki/>
- ❖ Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016
- ❖ Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016
- ❖ Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011
- ❖ Strzemińska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

Klasy IV-V

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień.
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej.
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie.
- Rozwijanie umiejętności uczenia się.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Na tym etapie edukacyjnym zadania w zakresie doradztwa zawodowego realizowane będą poprzez:

1. Zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017.

Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-iwsdz/>)

- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych.
- Wybieram ten zawód, bo...
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się.
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości.
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe.

2. Warsztat „Zawody przyszłości” w oparciu o materiały programu ogólnopolskiego Ekonomia na co dzień.

W roku szkolnym 2021/2022 realizacja zajęć związanych z wizytami zawodoznawczymi oraz z zapraszaniem przedstawicieli zawodów do szkoły będzie uzależniona od sytuacji epidemicznej.

Literatura/ źródła:

Platforma edukacyjna Ekonomia na co dzień – program wspierający realizację doradztwa zawodowego w szkole podstawowej www.junior.org.pl

Klasy VI - VII

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień.
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych.
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej.
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją.
- Rozwijanie umiejętności uczenia się.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PROWADZENIE ZAJĘĆ Z ZAKRESU PREORIENTACJI ZAWODOWEJ, ORIENTACJI ZAWODOWEJ ORAZ DORADZTWA ZAWODOWEGO:

	Uczestnicy	Osoby odpowiedzialne za realizację	Termin realizacji	Dowody realizacji
Preorientacja zawodowa	Oddział przedszkolny	Elżbieta Nowak	Cały rok szkolny. Zgodnie z podstawą programową	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów
Orientacja zawodowa	Klasa I	Mirosława Ziółkowska	Cały rok szkolny. Zgodnie z podstawą programową.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów
Orientacja zawodowa	Klasa II	Ewa Tomaszek	Cały rok szkolny. Zgodnie z podstawą programową.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów
Orientacja zawodowa	Klasa III	Beata Kranc	Cały rok szkolny. Zgodnie z podstawą programową.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów
Orientacja zawodowa	Klasa IV	Iwona Boncel-Bączkowska	Cały rok szkolny. Zgodnie z	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów

			podstawą programową.	
Orientacja zawodowa	Klasa V	Bożena Mroczek	Zgodnie z podstawą programową.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów
Orientacja zawodowa	Klasa VI	Ania Okrutnik-Straszewska	Zgodnie z podstawą programową.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów
Doradztwo zawodowe	Klasa VII	Kamila Rudnicka	10 godzin w ciągu roku szkolnego.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów. Ankiety. Testy diagnostyczne Ewaluacja
Doradztwo zawodowe	Klasa VIII	Kamila Rudnicka	10 godzin ciągu roku szkolnego.	Zapisy w dzienniku. Prace uczniów. Ankiety. Testy diagnostyczne Ewaluacja

W oddziale przedszkolnym oraz klasach I-VI wychowawcy oraz nauczyciele ucący w danym oddziale dopisują przed tematem lekcji litery DZ (doradztwo zawodowe). Jest to informacja, że na danej lekcji pojawiają się tematy z zakresu doradztwa zawodowego.

Formy realizacji treści

I. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA ZE SZKOLNYM DORADCĄ ZAWODOWYM.

II. Ramowy plan nauczania określa:

- minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
  - minimum 10 godzin w roku, w klasie VII i w klasie VIII szkoły podstawowej oraz preorientacja zawodowa od przedszkola.

Tematyka zajęć w klasie VII

1. Doradca zawodowy – profil osoby. Do kogo udać się po pomoc w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej?
2. Moje zainteresowania, a wybór przyszłego zawodu.
3. Nie jestem robotem.
4. Mam talent (moje predyspozycje).

5. Co jest w życiu dla mnie ważne – wartości, którymi się kieruję.
6. Stres – mój wróg czy przyjaciel?
7. Czy znam swoje ograniczenia?

Tematyka zajęć w klasie VIII

1. System edukacji w Polsce.
2. Etapy projektowania kariery zawodowej – jak przygotować się do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
3. Pułapki na drodze podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.
4. Jak zostać fachowcem, czyli o roli kwalifikacjach i kompetencjach w profilu zawodowym.
5. Gdzie warto szukać pomocy w podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły i zawodu.
6. Uczymy się nie tylko w szkole – o roli edukacji nieformalnej i pozaformalnej w projektach karierowych.
7. Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Ocena własnych mocnych i słabych stron.
8. Jak Cię widzą, tak...Cię zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji.
9. Praca po znajomości? A dlaczego nie? O roli networkingu w projektach karierowych.
10. Mam szansę na sukces! O umiejętnościach sprzyjających realizacji planów i aspiracji (plan rozwoju osobistego).

**PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO w roku szkolnym
2021/22**

1. Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego:

Lp.	Tematyka	Klasa	Metody i formy realizacji	Termin	Osoba odpowiedzialna
II PÓŁROCZE					
1.	System edukacji w Polsce.	Ucniowie klasy VIII	Praca indywidualna. Techniki plastyczne.	I półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
2.	Etapy projektowania kariery zawodowej – jak przygotować się do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.	Ucniowie klasy VIII	Techniki plastyczne. Rozmowa kierowana.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
3.	Pułapki na drodze podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.	Ucniowie klasy VIII	Praca w parach i małych grupach. Checklista.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
4.	Jak zostać fachowcem, czyli o rolach i kompetencjach w profilu zawodowym.	Ucniowie klasy VIII	Rozmowa kierowana. Analiza filmu.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
5.	Gdzie warto szukać pomocy w podejmowaniu decyzji o wyborze	Ucniowie klasy VIII	Praca indywidualna. Giełda pomysłów.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.

	szkoły i zawodu.				
6.	Uczymy się nie tylko w szkole – o roli edukacji nieformalnej i pozaformalnej w projektach karierowych.	Uczniowie klasy VIII	Techniki plastyczne. Pogadanka.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
7.	Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Ocena własnych mocnych i słabych stron.	Uczniowie klasy VIII	Praca z tekstem – kwestionariusz. Dyskusja.	II półrocze , zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
8.	Jak Cię widzą, tak...Cię zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji.	Uczniowie klasy VIII	Analiza filmu. Pogadanka. Burza mózgów.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
9.	Praca po znajomości? A dlaczego nie? O roli networkingu w projektach karierowych.	Uczniowie klasy VIII	Rozmowa kierowana. Analiza filmu. Autorefleksja.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
10.	Mam szansę na sukces! O umiejętnościach sprzyjających realizacji planów i aspiracji (plan rozwoju osobistego).	Uczniowie klasy VIII	Pogadanka. Autorefleksja. Zdania typu prawda czy fałsz.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.

1.	Formuła optymalnego wyboru zawodu.	Uczniowie klasy VII	Pogadanka. Praca w parach.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
2.	Moje zasoby i ograniczenia, czyli szczęściu warto sprzyjać.	Uczniowie klasy VII	Praca z tekstem - kwestionariusz.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
3.	Oferty edukacyjne po szkole podstawowej, czyli gdzie i jak mogę się dalej rozwijać.	Uczniowie klasy VII	Techniki plastyczne. Rozmowa kierowana.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
4.	Bogaty świat zawodów.	Uczniowie klasy VII	Analiza filmu. Pogadanka.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
5.	Zawód, który do mnie pasuje.	Uczniowie klasy VII	Praca z tekstem – kwestionariusz.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
6.	7 nawyków skutecznego nastolatka.	Uczniowie klasy VII	Analiza filmu. Dyskusja.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
7.	Dobry plan drogą do sukcesu.	Uczniowie klasy VII	Burza mózgów. Praca indywidualna.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
8.	Dobra praca, kiepska praca – co warto brać pod uwagę wybierając zawód?	Uczniowie klasy VII	Pogadanka. Praca w parach.	II półrocze, zgodnie z harmonogramem zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.
9.	Co warto brać pod uwagę	Uczniowie klasy VII	Analiza filmu. Plakat.	II półrocze, zgodnie z	Szkolny doradca

	wybierając kolejne etapy kształcenia?		Autorefleksja.	harmonogramy zajęć.	zawodowy.
10.	Jak analizować oferty szkół ponadpodstawowych?	Uczniowie klasy VII.	Praca z tekstem. Pogadanka.	II półrocze, zgodnie z harmonogramy zajęć.	Szkolny doradca zawodowy.

Zadania realizowane przez wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć i lekcji wychowawczych dla poszczególnych klas. Realizacja zajęć oznaczonych * zależna jest od sytuacji epidemicznej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII - VIII oraz cele szczegółowe WSDZ są spójne z treściami programowymi z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz treściami programowymi z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III oraz IV-VI szkół podstawowych.

Harmonogram może ulec zmianie w trakcie realizacji, zależnie od potrzeb szkoły, uczniów oraz w zależności od sytuacji epidemicznej w kraju.

Doradztwo zawodowe w klasach siódmych i ósmych może być realizowane na terenie szkoły lub poza nią (wycieczki tematyczne) za zgodą Dyrektora szkoły.

Efekty realizacji działań określonych Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego:

- umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych zasobów oraz ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi edukacyjno-zawodowej - umiejętność planowania drogi edukacyjno-zawodowej - aktywność edukacyjno-zawodowa uczniów i wychowanków, przewyższanie bierności - wsparcie rodziców i opiekunów w kształtowaniu postaw i zachowań podopiecznych związanych z planowaniem kariery zawodowej - dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, rodziców, nauczycieli - kształtowanie bardziej świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych - zrozumienie mechanizmów rynku pracy - ukształtowanie nawyków ustawicznego uczenia się i zdobywania nowych doświadczeń

Ewaluacja:

Cele ewaluacji:

- uzyskanie informacji o przebiegu realizacji programu,
- poznanie ewentualnych trudności i braków, które występują w trakcie realizacji,
- określenie opinii od uczestników o wartości zrealizowanego programu,
- rozwiązywanie problemu powstających w trakcie jego realizacji.

Podstawę do formułowania ocen realizacji programu stanowią narzędzia stosowane w ramach wewnętrznego mierzenia jakości pracy szkoły:

- sprawozdania,
- analizy,
- zapisy w dokumentacji,
- opinie, wnioski,
- obserwacje, hospitacje,
- programy, scenariusze,
- badania ankietowe itp.

Efekty działań podlegać będą ewaluacji na końcu roku szkolnego 2021/22.

Na podstawie jej wyników określone zostaną działania na następny rok szkolny.